ACTA HISTORICA NEOSOLIENSIA

VEDECKÝ ČASOPIS PRE HISTORICKÉ VEDY

23 / 2020

Vol. 1

ELIANUM

ACTA HISTORICA NEOSOLIENSIA

Vedecký časopis pre historické vedy
Vychádza 2x ročne

Vydáva: Belanium. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
EV 5543/17

Sídlo vydavateľa: Národná 12, 974 01 Banská Bystrica

IČO vydavateľa: IČO 30 232 295

Dátum vydania: jún 2020

© Belanium. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

ISSN 1336-9148 (tlačená verzia)

ISSN 2453-7845 (elektronická verzia)

Časopis je registrovaný v medzinárodných databázach:

European Reference Index for the Humanities (ERIH PLUS)

Central and Eastern European Online Library (CEEOL)

Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH)

Redakcia:

Pavol Maliniak (šéfredaktor)

Michal Šmigel' (výkonný redaktor)

Patrik Kunec

Imrich Nagy

Oto Tomeček

Redakčná rada:

Rastislav Kožiak (predseda)

Barnabás Guitman (Piliscsaba, Maďarsko)

Éva Gyulai (Miskolc, Maďarsko)

Bohdan Halczak (Zielona Góra, Poľsko)

Jiří Knapík (Opava, Česká republika)

Vjačeslav Meňkovskij (Minsk, Bielorusko)

Maxim Mordovin (Budapešť, Maďarsko)

Vincent Múcska (Bratislava, Slovensko)

Martin Pekár (Košice, Slovensko)

Petr Popelka (Ostrava, Česká republika)

Jan Randák (Praha, Česká republika)

Jerzy Sperka (Katowice, Poľsko)

Ján Steinhübel (Bratislava, Slovensko)

OBSAH

Články

GLOCKO, F.: Banskobystrický štvorlístok zlatníkov 19. storočia. Život a dielo Juraja Sodomku, Karola Miškovského, Alojza Herritza a Františka Franciscyho	5
KUDZBELOVÁ, Z.: Slovenská otázka v revolučných rokoch 1848 – 1849 na stránkach viedenského denníka <i>Die Presse</i>	34
MOLNÁROVÁ, P.: Mocenské prejavy KSC v reflexii vlastných mien v stránickej tlači	52
KOHUT, A.: Soviet deportations of OUN family members from Western Ukraine in 1940–1952	72

Materiály

MESKO, M.: Hospodárske dejiny Horehronia v zrkadle historickej toponymie regiónu do konca 16. storočia.....	91
---	----

Rozhľady

ŠUMICHRASŤ, A.: Slovenská politika v kontexte revolučných rokov 1848/49 a názory K. Marxa a F. Engelsa.....	125
HRČAN, J.: Legislatívne postavenie menšinového školstva vo Vojvodine v období rokov 1919 – 1929 (s dôrazom na používanie materinského jazyka).....	140
ЛЮБЫЙ, А.: Великое Княжество Литовское в белорусской историографии XX в.	164

Polemiky

HLIBIŠČUK, M.: Môže „teória brutalizácie“ vysvetliť výbuch násilia v období Ukrajinskej revolúcie (1917 – 1921)?	179
--	-----

Správy

Dr. h. c. prof. PhDr. Július Alberty, CSc. (19. august 1925, Vyšná Pokoradz – 11. august 2019, Banská Bystrica) (R. Kožiak).....	186
--	-----

Prof. PhDr. Stanislav Matejkin, CSc. (18. september 1943, Litava – 26. august 2019, Banská Bystrica) (K. Fremal) **190**

Doc. PhDr. Marián Skladaný, CSc. (7. máj 1940, Vranov nad Topľou – 23. január 2020, Bratislava) (O. Tomeček) **194**

Recenzie a anotácie

«Социалистический город»: идея и реальность. Рецензия на книгу МЕЕРОВИЧ, М. Г. – МЕНЬКОВСКИЙ, В. И. – ЖЕРЕБЦОВ, И. А.: «Социалистический город»: идея и ее воплощение в Советском Союзе в 1920-е и 1930-е годы. Banská Bystrica : Belianum, 2019.

(Е. В. Коннышева) **203**

KÓNYA, P. – KÓNYOVÁ, A.: *Caraffa 330. Štúdie k dejinám Prešovského krvavého súdu = Tanulmányok az Eperjesi vértörvényszék történetéhez.* Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2018.

(V. Žeňuch) **208**

Doc. PhDr. Marián Skladaný, CSc.

(7. máj 1940, Vranov nad Topľou – 23. január 2020, Bratislava)

DOI: <https://doi.org/10.24040/ahn.2020.23.01.194-202>

Hneď na začiatku nového roka 2020 zasiahla slovenskú historickú obec veľmi smutná správa o úmrtí vynikajúceho historika a vysokoškolského pedagóga Mariána Skladaného. Jeho smrťou, bohužiaľ, prichádzame o veľkého znalca banskobystrických dejín a priateľa viacerých banskobystrických historikov. Bol to práve Marián Skladaný, ktorý svojimi vedeckými štúdiami ozrejmil mnohé historické, hospodárske a technologické súvislosti spojené s činnosťou tzv. turzovsko-fuggerovskej spoločnosti (1494 – 1525), ktorej sídlo sa nachádzalo v Banskej Bystrici.

Uhorský mediarsky podnik (*Ungarischer Handel*) v spoločnej správe Turzovcov a Fuggerovcov (neskôr v rokoch 1526 – 1546 už len vo fuggerovskom nájme) ekonomicky profitoval z využívania nerastného bohatstva ležiaceho na teritóriu mesta Banská Bystrica. Takto, prostredníctvom Fuggerovcov, Turzovcov a ich spoločného podniku, sa Marián Skladaný dostal k výskumom starších dejín Banskej Bystrice, baníctva a hutníctva na jeho území a blízkom okolí, ako aj banskobystrických ťažiarov, komorských úradníkov a vzájomných väzieb medzi nimi. Nemálo času strávil častými výskumnými pobytmi v Banskej Bystrici a štúdiom dokumentov v banskobystrickom archíve. Nadobudnuté poznatky rozširoval intenzívnym výskumom tiež v iných slovenských, ale aj zahraničných, hlavne rakúskych, nemeckých, maďarských a poľských archívoch. Postupne sa vyprofiloval na najerudovanejšieho znalca hospodárskych dejín, predovšetkým baníctva a hutníctva, na Slovensku v období druhej polovice 15. a prvej polovice 16. storočia, ako aj odborníka na banskobystrické dejiny a tunajšie baníctvo.

Už od začiatku svojej vedeckej a publikačnej činnosti venoval pozornosť účinkovaniu Fuggerovcov na území Slovenska. Tento bádateľský záujem mu predurčila téma jeho diplomovej práce, ktorou spracoval problematiku rybníkárstva na fuggerovskom Červenokamenskom panstve. Neskôr sa dotkol aj otázok tunajšieho pivovarníctva a vinohradníctva. Počas svojho študijnovo-výskumného pobytu vo vtedajšom západnom Nemecku (NSR) na univerzite vo Freiburgu im Breisgau a vo fuggerovskom archíve v Dillingene an der Donau v roku 1966, kedy zhromažďoval materiál k spracovaniu témy Fuggerovci na Slovensku, pochopil, ako málo vieme o spoločníkovi Jakuba Fuggera v banskobystrickom mediarskom podniku Jánovi Turzovi. Od tohto času okrem

Fuggerovcov upriamil pozornosť aj na Turzovcov a ich spoločný podnik so sídlom v meste pod Urpínom. Postupne od začiatku 70-tych rokov 20. storočia sa vypracoval na najväčšieho znalca problematiky prvých Turzovcov, slovenského účinkovania Fuggerovcov a ich banskobystrického mediarskeho podniku. Tejto téme napokon zostal verný až do konca svojej tvorivej činnosti a odborného bádania.

Počas jeho krátkeho banskobystrického pedagogického pôsobenia (istý čas prednášal na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov UMB) na konci 90-tych rokov 20. storočia som mal to šťastie zoznámiť sa s docentom Skladaným osobne. Som nesmierne šťastný, že napokon došlo aj k našej vzájomnej spolupráci na poli vedeckého výskumu, ktorej výsledkom bola spoločná štúdia o hraniciach Ľupčianskeho panstva. Táto spolupráca bola pre mňa neobyčajne obohacujúcou skúsenosťou, počas ktorej som sa mohol zoznámiť s prácou skúseného historika a privoňať k pravému historickému remeslu. Nesmierne vďačný som mu aj za svedomité posúdenie viacerých mojich prác, ako aj početné rady a inšpirácie, ktoré výraznou mierou napomohli k ich napísaniu. Už asi navždy mi zostanú v pamäti jeho slová pri našich stretnutiach, ktorými často ukončoval aj našu spoločnú listovú korešpondenciu – „*všetci, čo sa seriózne zaoberajú dejinami Banskej Bystrice, sú moji kamaráti!*“

Tak trochu symbolicky, práve v čase, keď som sa dozvedel o úmrtí kolegu Skladaného, skončila prednáška mladého slovenského historika špecializujúceho sa na dejiny baníctva, Miroslava Lacka, ktorý v Národnom dome v Banskej Bystrici referoval o svojich výskumoch banskobystrického mediarskeho podniku v časoch Thurzovcov a Fuggerovcov. Marián Skladaný tak, akoby na diaľku, odovzdal svoju milovanú celoživotnú tému na spracovanie novej nastupujúcej generácii historikov. Aktuálne výskumy dr. Lacka dávajú v blízkej budúcnosti nádej na fundované syntetizujúce spracovanie histórie mediarskeho podniku v Banskej Bystrici v časoch angažovania sa Thurzovcov a Fuggerovcov. Až potom sa definitívne naplní vedecký odkaz, ktorý svojimi početnými a mimoriadne kvalitnými štúdiami začal písať a dlhú dobu utváral historik Marián Skladaný.

Češť jeho pamiatke.

Oto Tomeček

**Bibliografia prác Mariána Skladaného s väzbou na dejiny Banskej
Bystrice a banskobystrického mediarskeho podniku**

- Fuggerovci. In: *Príroda a spoločnosť*. roč. 17, č. 12, 1968, s. 46-49.
- 60. rokov edície „Studien zur Fuggergeschichte. In: *Zborník FF UK : Historica 20/1969*. Bratislava : SPN, 1970, s. 71-80.
- Fuggerovci na Slovensku. In: *Vlastivedný časopis*, roč. 22, č. 4, 1973, s. 150-157.
- Ján Thurzo v Mogile (1469 – 1496). In: *Zborník FF UK : Historica 24 – 25/1973 – 1974*. Bratislava : SPN, 1974, s. 203-222.
- Ján Thurzo z Betlanoviec (1437 – 1508). In: *Vlastivedný časopis*, roč. 23, č. 2, 1974, s. 77-80.
- Najstarší doklad o podnikateľskej činnosti Jána Thurzu v stredoslovenských banských mestách. In: *Historické štúdie 19*. Bratislava : Historický ústav SAV, 1974, s. 237-265.
- Zápas o banskobystrickú meď v polovici 15. storočia. In: *Zborník FF UK : Historica 27/1976*. Bratislava : SPN; UK, 1978, s. 175-210.
- K počiatkom levočských Thurzovcov. In: *Nové obzory 19*. Košice : Východoslovenské vydavateľstvo, 1977, s. 153-170.
- Thurzovsko-fuggerovský podnik a jeho význam v uhorskej ekonomike. In: *Zborník Slovenského banského múzea 9*. Martin : Osveta, 1979, s. 25-33.
- Európsky význam banskobystrického mediárstva v 15. storočí (jeho podiel na zdokonalení technológie hutníckeho spracovania medi). In: *Historický časopis*, roč. 31, č. 3, 1983, s. 345-370.
- Začiatky podnikania Thurzovcov v spišsko-gemerskom baníctve. In: *Vývoj správy miest na Slovensku*. Ed. Richard Marsina. Martin : Osveta, 1984, s. 229-237.
- Slovenská meď v stredoveku a jej európsky význam. In: *Z dějin evropské těžby a zpracování rud barevných kovů*. Příbram, 1984, s. 147-155.
- Ján Thurzo z Betlanoviec (1437 – 1508). In: TIBENSKÝ, Ján a i.: *Priekopníci vedy a techniky na Slovensku I*. Bratislava : Obzor, 1986, s. 29-39.
- Der Anteil des slowakischen Kupferwesens an der Vervollkommnung der Technologie der Verhüttung von Kupfer im 15. Jahrhundert. In: *Studia historica slovacae 15*. Bratislava : Historický ústav SAV, 1986, s. 9-45.
- Der Deutsche Bauernkrieg und der Aufstand der Bergleute in den mittelslowakischen Städten. In: *Brücken : Germanistisches Jahrbuch DDR – ČSSR 1988/89*. Prag : Lektorat für deutsche Sprache und Li-

- teratur beim Kultur- und Informationszentrum der DDR, 1989, s. 123-127.
- Král' Matej a „medená kráľovná“. In: *Historická revue*, roč. 1, č. 4, 1990, s. 12-13.
 - Počiatky scedzovacej huty v Moštenici (1496 – 1526). In: *Veda a technika v dejinách Slovenska 4 : Prvý seminár k dejinám hutníctva na Slovensku*. Košice : Hutnícka fakulta VŠT, 1990, s. 124-137.
 - Zhutňovanie medených rúd a sciedzanie medi v banskobystrickej oblasti. In: *Veda a technika v dejinách Slovenska 4 : Prvý seminár k dejinám hutníctva na Slovensku*. Košice : Hutnícka fakulta VŠT, 1990, s. 32-42.
 - Das erste frühkapitalistische Unternehmen im slowakischen Bergbau. In: *Urbs – Provincia – Orbis : Beiträge zu den zwischenkarpatischen und europäischen Beziehungen der Städte*. Košice : Spoločenskovedný ústav SAV, 1993, s. 83-90.
 - Dernschwamov Memoriál ako prameň k dejinám stredoslovenského baníctva. In: *Spravodaj Banského výskumu Prievidza*, roč. 34, č. 3-4, 1994, s. 72-76.
 - Počiatky erárneho podnikania v stredoslovenskom baníctve. In: *Slovensko a Habsburská monarchia v 16. – 17. storočí*. Bratislava : Österreichisches Ost- und Südosteuropa Institut; Katedra slovenských dejín a archívniectva FF UK, 1994, s. 50-59.
 - Tajomná huta pri Krakove : Príbeh temer detektívny. In: *Historická revue*, roč. 5, č. 9, 1994, s. 14-16.
 - Slovenská meď do sveta. In: *Slovenská republika*, roč. 1, č. 157, 16. 11. 1994, s. 7. (pod pseudonymom Peter Pevný)
 - Ján Thurzo z Betlanoviec (1437 – 1508) – priekopník ranokapitalistického podnikania v európskom baníctve. In: *Spiš v kontinuite času*. Ed. Peter Švorc. Prešov : Univerzum, 1995, s. 41-47.
 - Moštenická sciedzacia huta v rokoch 1496 až 1526. In: *Zborník FF UK : Historica 41*. Bratislava : UK, 1995, s. 107-124.
 - Prvé thurzovsko-fuggerovské zmluvy o spoločnom mediarskom podniku. In: *Historický časopis*, roč. 43, č. 2, 1995, s. 215-229.
 - Thurzovsko-fuggerovský mediarsky podnik v Banskej Bystrici a jeho európsky význam. In: *Päťsté výročie vzniku thurzovsko-fuggerovského mediarskeho podniku v Banskej Bystrici*. Banská Bystrica : UMB, 1995, s. 8-37.
 - Veľkí obchodníci stredoveku : Pred 500 rokmi vznikla Thurzovsko-Fuggerovská podnikateľská spoločnosť. In: *Večerník : noviny všetkých Bratislavčanov*, roč. 40, č. 59, 24. 3. 1995, s. 5.
 - Zašlá sláva banskobystrickej medi. In: *Pamiatky a múzeá*, 1995, č. 3, s. 62-63. (spoluautorka Zuzana Ševčíková)

- Je to hodnoverné : Moštenica vznikla pred päťsto rokmi. In: *Smer Dnes*, roč. 6, č. 168, 20. 7. 1996, s. 8.
- Odstriebovanie čiernej medi. In: *Výroba zlata a striebra, skúšobníctvo*. Košice : Technická univerzita, 1996, s. 53-72.
- Pre všetkých, čo nechceli žobrať : Sociálna sieť Jakuba Fuggera. In: *Historická revue*, roč. 7, č. 7, 1996, s. 12-13.
- Thurzovsko-fuggerovská podnikateľská činnosť v strednej Európe a Plzeň. In: *Západočeský historický sborník 2*. Plzeň : Státní oblastní archiv, 1996, s. 329-332.
- Die Versorgung des Neusohler Kupferbetriebes mit polnischen Blei zur Zeit des gemeinsamen Kupferhandels der Fugger und Thurzo (1494 – 1526). In: *Bergbaureviere als Verbrauchszentren im vorindustriellen Europa : Vierteljahrschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, Beiheft Nr. 130*. Stuttgart, 1997, s. 275-284.
- Hospodársky a spoločenský rozvoj Banskej Bystrice v minulosti. In: *Kniha 95 – 96 : Zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. Martin : Matica slovenská, 1997, s. 20-25.
- Slovensko v hospodárskych dejinách Európy v predindustriálnom období. In: *Slovenské dejiny v dejinách Európy*. Bratislava : AEP, 1997, s. 91-96.
- Banskobystrické mäsiarske cechy v 15. – 16. storočí. In: *Mäsiarstvo a udenárstvo v dejinách Slovenska*. Martin : Gradus, 1999, s. 85-92.
- Nález medeného centového závažia v Nízkyh Tatrách. In: *Pamiatky a múzeá*, 1999, č. 1, s. 49-51. (spoluautor Oto Miko)
- Vonkajšie a vnútorné dejiny Banskej Bystrice. In: *História Banskej Bystrice : Dielo a význam Emila Jurkovicha*. Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 1999, s. 16-23.
- Zásobovanie stredoslovenských banských miest poľským olovom v rokoch 1496 – 1526. In: *Zborník FF UK : Historica 44*. Bratislava : UK, 1999, s. 57-69.
- Augsburskí Fuggerovci a banskobystrická med'. In: *Banská Bystrica : Historicko-etnologické štúdie I*. Banská Bystrica : Inštitút sociálnych a kultúrnych štúdií FHV UMB, 2000, s. 7-22.
- Die Entsilberung des Neusohler Schwarzkupfers als historiographisches Problem. In: *Konjunktoren im europäischen Bergbau in vorindustrieller Zeit : Festschrift für Ekkehard Westermann zum 60. Geburtstag : Vierteljahrschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, Beiheft Nr. 155*. Stuttgart, 2000, s. 173-187.
- Hranice Ľupčianskeho hradného panstva v polovici 16. storočia. In: *Acta historica Neosoliensia*. Tomus 3. Banská Bystrica : FHV UMB, 2000, s. 47-65. (spoluautor Oto Tomeček)

- Huty banskobystričského mediarskeho podniku v čase jeho prechodu pod erárnu správu. In: *Slovensko v habsburskej monarchii 1526 – 1918*. Eds. Jozef Baďurík – Peter Kónya. Bratislava : Katedra slovenských dejín FF UK, 2000, s. 37-47.
- Slovensko-poľské hospodárske vzťahy v 15. – 16. storočí. In: *Historické štúdie 41*. Bratislava : Veda, 2000, s. 69-79.
- Fuggerovci na Slovensku. In: *Acta historica Posoniensia 1 : Štúdie z dejín baníctva a banského podnikania : Zborník k životnému jubileu Mariána Skladaného*. Bratislava : Katedra všeobecných dejín FF UK, 2001, s. 12-18.
- Thurzovci a Levoča. In: *Pohľady do minulosti : Zborník prednášok z histórie*. Ed. Mária Novotná. Levoča : Spišské múzeum; Kultúrne informačné centrum, 2001, s. 61-79.
- Thurzovsko-fuggerovské vyúčtovania z rokov 1495 – 1526. In: *Zborník FF UK : Historica 45*. Bratislava : UK, 2002, s. 155-157.
- Spiš v slovensko-poľských hospodárskych stykoch v 15. – 16. storočí. In: *Terra Scepusiensis : Stav bádania o dejinách Spiša*. Levoča : Kláštorisko; Wrocław : Centrum Badań Śląskoznawczych i Bohemistycznych Uniwersytetu Wrocławskiego, 2003, s. 457-465.
- Fuggerovský faktor Ján Dernschwam o banskobystričskom baníctve a predmoháčskej kríze v Uhorsku. In: *Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VI : Pod Osmanskou hrozbou*. Ed. Ján Lukačka. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2004, s. 300-306.
- Kráľ Matej Korvín daruje svojej milenke a matke svojho jediného syna Jána Korvína Barbore Edelpöckovej zo Steinu dom v Banskej Bystrici a k nemu patriaci majetok. In: *Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VI : Pod Osmanskou hrozbou*. Ed. Ján Lukačka. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2004, s. 87-88.
- Majitelia Ľupčianskeho hradného panstva povoľujú Jánovi a Jurajovi Turzovcom stavbu scedzovacej huty pri potoku Moštenica. In: *Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VI : Pod Osmanskou hrozbou*. Ed. Ján Lukačka. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2004, s. 123-124.
- Obnovenie artikuloz banskobystričského mäsiarskeho cechu zničených počas posledného požiaru. In: *Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VI : Pod Osmanskou hrozbou*. Ed. Ján Lukačka. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2004, s. 28-29.
- Predbežná dohoda Turzovcov a Fuggerovcov o spoločnom mediarskom podniku v Banskej Bystrici. In: *Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VI : Pod Osmanskou hrozbou*. Ed. Ján Lukačka. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2004, s. 111-112.

- Testament banskobystričského mešťana Michala Königsbergera. In: *Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VI : Pod Osmanskou hrozbou*. Ed. Ján Lukačka. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2004, s. 128-132.
- Uhorský kráľ Vladislav II. udeľuje Jánovi Turzovi z Betlanoviec privilégium na stavbu scedzovacích hút (na oddel'ovanie striebra z medi) v oblasti Banskej Bystrice a povoľuje mu slobodný obchod s meďou a takto získaným striebrom. In: *Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VI : Pod Osmanskou hrozbou*. Ed. Ján Lukačka. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2004, s. 120-122.
- Zakladacia zmluva Turzovsko-Fuggerovskej podnikateľskej spoločnosti „Ungarischer Handel“ v Banskej Bystrici. In: *Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VI : Pod Osmanskou hrozbou*. Ed. Ján Lukačka. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2004, s. 113-119.
- Zmluva krakovského mešťana Jána Turza s mestom Kremnica vo veci cesty z Banskej Bystrice do Turca cez Štubniansky les. In: *Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VI : Pod Osmanskou hrozbou*. Ed. Ján Lukačka. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2004, s. 125-126.
- Zmluva siedmich stredoslovenských banských miest s krakovskou podnikateľskou spoločnosťou vedenou Jánom Turzom o stavbe nových vodočerpacích a ťažných banských mechanizmov v stredoslovenskom banskom revíre. In: *Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VI : Pod Osmanskou hrozbou*. Ed. Ján Lukačka. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2004, s. 89-91.
- Banská Bystrica – medená či povstalecká? In: *Bystrický Permon*. roč. 3, 2005, mimoriadne číslo, s. 1 a 16.
- Banskobystrická meď v Benátkach. In: *Bystrický Permon*, roč. 3, 2005, mimoriadne číslo, s. 1 a 7.
- Habent sua fata libelli ... : Poznámka historika. In: JURKOVIČ, Emil: *Dejiny kráľovského mesta Banská Bystrica*. Preložil Imrich Nagy. Banská Bystrica : Pribicer, 2005, s. 7-8.
- Fuggerovský kapitál pri vzniku habsburskej monarchie. In: *Politický zrod novovekej strednej Európy : 500. výročie narodenia Ferdinanda I. zakladateľa habsburskej monarchie*. Eds. Jozef Baďuřík – Kamil Sládek. Bratislava : Centrum pre európsku politiku, 2005, s. 33-45.
- Španodolinská meď v stredoveku a ranom novoveku. In: *Z histórie medenorudného baníctva v banskobystričskom regióne : Zborník prednášok zo seminára*. Banská Štiavnica; Špania Dolina : KB press, 2005, s. 28-36.
- Baníctvo v Banskej Bystrici v stredoveku. In: *Minulosť a prítomnosť Banskej Bystrice 1*. Eds. Imrich Nagy – Igor Graus. Banská Bystrica : Katedra histórie FHV UMB; Štátna vedecká knižnica, 2006, s. 70-86.

- Med' : Copper. In: *Dejiny hutníctva na Slovensku : History of Metallurgy in Slovakia*. Eds. Juraj Schmiedl – Luboš Weigner. Košice : Banská agentúra, 2006, s. 222-273. (spoluautori Mária Novotná, Martin Štefánik, Ladislav Sombathy, Luboš Weigner)
- Európsky význam kremnického baníctva v stredoveku a ranom novoveku : European Significance of Mining in Kremnica in the Middle Ages and Early Modern Times. In: *Baníctvo ako požehnanie a prekliatie mesta Kremnice : Mining the Blessing and Curse of the Kremnica town*. Ed. Daniel Kianička. Kremnica : Občianske združenie SOS, 2007, s. 72-81 (slov.), s. 82-92 (angl.).
- Ján Turzo a turzovsko-fuggerovský mediarsky podnik v Banskej Bystrici (1494 – 1525). In: *Montánna história*. roč. 1, 2008, s. 16-31.
- Pramene k slovenským dejinám vo Fuggerovskom rodinnom archíve v Dillingene an der Donau. In: *Studia Historica Tyrnaviensia* 7. Trnava : FF TU, 2008, s. 87-95.
- Príbeh spišských mediarskych podnikateľov Turzovcov a augsburských Fuggerovcov. In: *Šlechtic podnikateľom – podnikateľ šlechticom : Šlechta a podnikání v českých zemích v 18. – 19. století*. Eds. Jiří Brňovják – Aleš Zářický. Ostrava : Ostravská univerzita, 2008, s. 17-22.
- Kto bola matka Jána Korvína? In: *Acta historica Posoniensia 10 : Historické štúdie k životnému jubileu Zuzany Ševčíkovej*. Bratislava : Katedra všeobecných dejín FF UK, 2009, s. 114-126.
- Stredoveké huty na okolí Banskej Bystrice. In: *Argenti fodina 2008*. Ed. Jozef Labuda. Banská Štiavnica : Slovenské banské múzeum, 2009, s. 73-80.
- Banská Bystrica. In: *Lexikón stredovekých miest na Slovensku*. Eds. Martin Štefánik – Ján Lukačka. Bratislava : Historický ústav SAV, 2010, s. 29-53.
- K počiatkom Banskej Bystrice. In: *Stredoveké mesto ako miesto stretnutí a komunikácie*. Bratislava : Historický ústav SAV, 2010, s. 157-168.
- Michal Königsberger (? – 1505) – banskobystrický ťažiar a mecenáš. In: *Významné osobnosti v dejinách Banskej Bystrice : Fenomén osobnosti vo výskume regionálnych dejín*. Ed. Blanka Snopková. Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2010, s. 33-42.
- Hospodársky vzostup Thurzovcov. In: *Thurzovci a ich historický význam*. Ed. Tünde Lengyelová. Bratislava : Pro historia; Historický ústav SAV, 2012, s. 27-37.
- Úradníci židovského pôvodu na uhorskom dvore v neskorom stredoveku Ján Ernst (Ernuszt) a Imrich Szerencsés (Fortunatus). In: *Acta historica Posoniensia 18 : Judaica et holocaustica 3*. Bratislava : Katedra všeobecných dejín FF UK, 2012, s. 61-83.

- Predslov. In: GRAUS, Igor: *Banská Bystrica v 16. storočí : Štúdie z dejín mesta*. Banská Bystrica : Enterprise, spol. s. r. o., 2015, s. 5-7. (ako CD – ROM vyšlo v roku 2012)

Zostavil Oto Tomeček